

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Princzinger Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szabó Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságnál 2.M.911/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.126/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. június 23. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.126/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 2.M.482/2005/25. számú ítéletével a felperes keresetét teljes egészében elutasította, melyet a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.474/2006/6. számú részítéletével a rendkívüli felmondás jogellenessége vonatkozásában hatályon kívül helyezett, és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes prémiumigényének elutasítása vonatkozásában helybenhagyta. A megismételt eljárást követően a Tatabányai Munkaügyi Bíróság 2.M.911/2007/12. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest 250.000 forint perköltség fizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes vezérigazgatóként állt az alperes alkalmazásában 2005. március 21-éig. Ekkor a közgyűlés új igazgatóságot és felügyelőbizottságot választott, a felperestől minden jogot elvont, és azokat G.J. hatáskörébe utalta. A munkáltatói döntésről az alperes dolgozóit is tájékoztatták. A felperes nem vette tudomásul az igazgatósági határozatot, úgy dolgozott, mintha továbbra is minden jogot ő gyakorolna. Ezt követően került sor 2005. május 5-én a munkaviszony rendkívüli felmondással történő megszüntetésére, amely szerint a felperes folyamatosan akadályozta a társaság munkáját, vitatta a tisztségviselők legitimitását, együttműködésre nem volt hajlandó. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a becsatolt iratok és a tanúvallomások alapján megállapítható volt, miszerint a felperes súlyos kötelezettségszegést követett el azáltal, hogy a munkáltatói jogokat gyakorló igazgatóság legitimitását, valamint az igazgatóság határozatainak jogszerűségét vitatta, és a munkáltató által hozott utasításokat jogos indok nélkül megtagadta, azokat nem hajtotta végre. A bíróság rámutatott arra, hogy az igazgatóság, mint munkáltató határozatának megtagadása önmagában is súlyos

kötelezettségszegés, amely megalapozza a rendkívüli felmondás jogszerűségét. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes nem tájékoztatta a munkahelyi felettesét a táppénzes állományának várható idejéről, ez alatt az időtartam alatt a banki átutalások megfelelő aláíró hiányában szüneteltek. A felperes többszörösen megszegte az Mt. 3. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat is. Az igazgatóság határozatának az volt a célja, hogy a felperes tevékenységét az operatív igazgató ellenőrzése, kontrollja alá helyezze. A felperes a magatartásával azonban ezt az ellenőrzést szándékosan megakadályozta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.126/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 90.000 forint másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság helyesen értékelte és mérlegelte, megállapítható volt, hogy a felperes mint az alperes vezérigazgatója a 2005. március 23-ai igazgatósági határozatban foglaltaknak nem tett eleget. G.J. operatív igazgatóval az együttműködést megtagadta, az alperes nevében a banki utalásokat saját maga végezte annak ellenére, hogy utasítást kapott a banki aláírási jogosultság megváltoztatásának bejelentésére. A felperes viselkedése az alperesnél alkalmazásban álló munkavállalók körében stresszhelyzetet okozott, bizonytalanságot teremtett, mert azt tapasztalták, hogy a felperes G.J. operatív igazgatóval nem működik együtt, vele ellentétes utasításokat ad, és a munkavállalók nem tudták, hogy melyik döntésnek kell eleget tenniük.

A felperes az Mt. 3. § (1) bekezdésében, a 104. § (1) bekezdésében írt együttműködési kötelezettségének 2005. március 23-át követő igazgatósági határozat meghozatalától számítottan nem tett eleget, folyamatosan olyan magatartást tanúsított, amellyel az alperes társaság munkáját nehezítette, akadályozta. Megfelel a valóságnak az a felperesi felvetés, hogy a 2005. április 7-ei ülésen az igazgatóság már tapasztalta, miszerint a felperes G.J. operatív igazgatóval együttműködésre nem hajlandó, de ezt követően a felperes 2005. április 8-ától április 25-éig keresőképtelen állományban volt. A felperest N.GY. az igazgatóság elnöke 2005. április 26-án a banki aláírási kárton megváltoztatásával kapcsolatosan ismét felhívta, ennek a felperes nem tett eleget, majd május 3-án határozottan megtagadta az aláírását a banki aláírási kárton megváltoztatását érintően. Az alperes igazgatósága 2005. május 5-én ülésezett, és testületként ekkor szerzett tudomást minden kétséget kizáróan arról, hogy a felperes az igazgatósággal az együttműködést megtagadja, és ezzel folyamatosan akadályozza a társaság munkáját. A felperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy a rendkívüli felmondásban a jogorvoslati kioktatás hiánya annak jogellenességét eredményezné. A felperes csupán állította, hogy az Mt. 4. §-ában írtakat megsértette az alperes

amikor a cég éléről eltávolította rendkívüli felmondással. Ebben a körben nem terjesztett elő bizonyítékot, állítását még valószínűsíteni sem is tudta, így ezt a hivatkozást a másodfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát kérte. Álláspontja szerint a bíróságok a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le, illetve a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében a feltárt tényeket nem megfelelően értékelték. Érvelése szerint a bíróságok megsértették a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében, valamint az Mt. 4. §-ában, 89. § (2) bekezdésében, 96. §-ában, 109. § (4) bekezdésében, 190. § (3) bekezdésében, és az 1997. évi CXIV. törvény 233. § és 241. §-ában foglaltakat. A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint a bíróságok tévesen döntöttek, amikor azt állapították meg, hogy a munkáltató a rendkívüli felmondásra nyitvaálló határidőn belül élt az intézkedésével. A másodfokú bíróság olyan felmondási okokat fogadott el valónak és okszerűnek, amelyekkel a felmondás indokolásában írtakat túllépte. Az alperes az általánosan, tartalmatlanul és közhelyszerűen megfogalmazott felmondási okokhoz utólag próbált „eseményeket” párosítani. Ez azt eredményezte, hogy a tanúvallomások és okirati bizonyítékok ellentmondásosak lettek. A másodfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért nem vette figyelembe azt a felperesi érvelést, miszerint ha az igazgatóság április 7-én az igazgatósági ülésen már észlelte, hogy a felperes március 23-a óta nem tesz eleget a kötelezettségeinek, mégsem élt a rendkívüli felmondás jogával. A felülvizsgálati érvelés szerint a másodfokú bíróság nem tért ki arra, hogy a felperes mikor, milyen intézkedésével vagy mulasztásával akadályozta a társaság munkáját, valamint együttműködési kötelezettségének hiánya konkrétan meghatározva mikor, és milyen intézkedésben, vagy intézkedés elmulasztásában nyilvánult meg. „Az abszurditás határát súrolja”, hogy egy bíró egy részvénytársaság vezérigazgatójának a rendkívüli felmondása tárgyában folyamatban lévő perében a tárgyalás jegyzőkönyvében is rögzítve rámutat: „a bíróság felhívja a felperesi jogi képviselőt arra, hogy az igazgatósági határozatok alakszerűségével, vagy azok milyen formában történtek, a bíróság nem foglalkozhat”. Az alakszerűség ugyanis ez esetben a gazdasági társaságokról szóló törvény, és az annak alapján elfogadott létesítő okirat, amely az adott döntés érvényességi kelléke. A felperes álláspontja szerint az eljárás során bizonyította az Mt. 4. §-ában foglaltak megsértését, mivel a felmondás indoka valójában a részvénytársaság tulajdonosai érdekének különbözőségében rejlett, a nyereséges alperes vezérigazgatói posztjára más személy tartott igényt. A felperes hivatkozása szerint tévesen tartalmazza az ítélet, hogy 2005. április 8-ától április 25-éig volt keresőképtelen állományban, mivel 2005. április 12-étől volt csak betegszabadságon. A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróság nem mérlegelte, hogy az alperes két tanúja is - aki a meghallgatása

előtt érdektelennek vallotta magát - a D. Rt. tulajdonosa, egyben három tulajdonosának is édesapja, illetve egyik tulajdonosának házastársa volt, azaz összességében a családjuk a D. Zrt. részvényeinek 27,11 %-át birtokolja.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felperes 2010. március 9-én kelt beadványában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú határozat meghozatalában kizárt bíró vett részt. B.T.E. bíró 2008. január 22-én tartott tárgyaláson már bejelentette, hogy a felperes korábbi jogi képviselőjével szemben eljárást kezdeményezett, amely irat 2009. júniusában érkezett a B.Ü.K.-hoz. A lefolytatott eljárás eredményeként az került megállapításra, hogy az eljáró ügyvéd ügyfele érdekében a jogszabályoknak megfelelően járt el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság előjáróban azt vizsgálta, hogy az elsőfokú eljárásban kizárt bíró vett-e részt.

A Győri Ítéltábla 2007. szeptember 27-én kelt Pkk.I.25.567/2007/2. számú jogerős végzésével megtagadta a Tatabányai Munkaügyi Bíróság bíráinak kizárását. A határozat indokolása szerint a munkaügyi bíróság a per elbírálásából nincs kizárva, mivel B.T.E. bíróval szemben nem áll fenn kizárási ok (2. oldal utolsó bekezdés). Ezt követően a munkaügyi bíróság 2008. január 22-én tárgyalást tartott, ahol az ítéltábla végzésének ismertetése után az eljáró tanács elnökének kérdésére a felperes jogi képviselője úgy válaszolt, hogy elfogultsági kifogást nem terjeszt elő (jegyzőkönyv, 2. oldal 1. bekezdés). Ebből következően a felperesnek a korábbi jogi képviselője nyilatkozatával szembehelyezkedő 2010. március 9-én kelt és a Legfelsőbb Bírósághoz 2010. március 22-én érkezett beadványában tett állítása nem alapozza meg az eljáró bíró elfogultságát. A Pp. 19. §-ának (1) bekezdése szerint az a bíró, aki a személyére vonatkozó kizárási okot maga jelentette be, bejelentésének elintézéséig a perben nem járhat el. Minden más esetben az érintett bíró továbbra is eljárhat ugyan, de ha a 13. § (1) bekezdésének a) - d) pontjai alá tartozó kizárási okról van szó, a bejelentés elintézéséig az érdemi határozat hozatalában nem vehet részt. Eltérő rendelkezés hiányában tehát - mivel az eljáró bíró nem érezte magát elfogultnak - a kizárási kérelem elintézéséig eljárhatott, ebben az időszakban akár érdemi döntést is hozhatott. A bíró részvételét az eljárásban a fél a döntés ellen benyújtott fellebbezésében kifogásolhatja. A jelen esetben ez nem történt meg, a felperes a fellebbezésében sem sérelmezte, hogy olyan bíró járt el, akitől az ügy tárgyilagossága megítélése nem várható. Alaptalanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelemben arra is, hogy az eljáró bíró a saját mellőzéséhez hozzájárult. A Pp. 17. §-a értelmében ugyanis ha a bíró a reá vonatkozó kizárási okot maga jelentette be, vagy saját mellőzéséhez maga is hozzájárult, más tanács, illetőleg bíró kijelölése iránt a bíróság vezetője is

intézkedhet. Ilyen esetben a kizárás tárgyában külön határozatot hozni nem kell. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bíró a saját mellőzéséhez akkor járulhat hozzá, ha a kizárási okot maga is bejelentette volna, de erre valamilyen oknál fogva még nem kerülhetett sor (pl. az okról való későbbi tudomásszerzés). Nincs jogi jelentősége annak, hogy az egyébként elfogulatlan bíró úgy nyilatkozik, hogy hozzájárul a saját mellőzéséhez, mert őt a törvényes előfeltételek hiánya miatt nem lehet erre tekintettel az ügyből kizárni (BH.1989.315. számú eseti döntés). Az alperes által hivatkozottak tehát nem voltak alkalmasak az eljáró bíró elfogultságának megállapítására (Pp. 13. §). A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében az Mt. 96. §-ának (4) bekezdésében foglaltak téves értékelését. A munkavállaló 2005. március 23-ától kezdődően következetesen megsértette az együttműködési kötelezettségét (Mt. 3. §, Mt. 103. §), az utasításokat nem teljesítette, az alperesi gazdasági társaság tevékenységét hátráltatta. Az ítélkezési gyakorlat szerint a folyamatosan, a rendkívüli felmondáskor is fennálló kötelezettségszegéssel indokolt jognyilatkozat tekintetében a jogvesztő határidő elmulasztása nem következhet be (BH.2005/11/705). A felperes folyamatos felróható magatartása miatt nincs annak jelentősége, hogy a munkáltató a 2005. április 7-ei közgyűlésen még nem döntött a jogviszony megszüntetéséről, és annak sem, hogy a felperes táppénzes betegállományának kezdete 2005. április 12-e volt. Az Mt. 96. §-ának (2) bekezdése szerint a rendkívüli felmondás indoka tekintetében a 89. § (2) bekezdését megfelelően kell alkalmazni, vagyis abban meg kell jelölni azokat a tényeket és körülményeket, amelyekre a munkáltató az intézkedését alapítja. Az alperes a rendkívüli felmondásban meghatározta a felperessel szembeni kifogásait, és azok megvalósulását a munkaügyi perben igazolta (Pp. 164. §). A bíróságok ennek alapján egyezően jutottak arra a helytálló következtetésre, hogy a felperes N.GY.-nek, az alperes igazgatósága elnökének felhívására a banki aláírási jogosultság megváltoztatását megtagadta, G.J. operatív igazgatóval nem működött együtt, vele ellentétes utasításokat adott, ami a munkavállalókban a bizonytalanság érzetét keltette. Ebből következően alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, miszerint a bíróságok nem fejtették ki álláspontjukat arra nézve, hogy a felperes mivel akadályozta az alperes munkáját.

A munkaügyi perre nem tartozhat a társasági határozatok felülvizsgálata, és esetleges hatályon kívül helyezése, a munkavállaló keresete alapján csupán az vizsgálható, hogy a jogviszony megszüntetése a Munka törvénykönyvével összhangban történt-e (BH.1997.260., BH.2002.329.). Ebben a körben pedig az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a rendkívüli felmondás megfelelt a törvényi előírásoknak. Az Mt. 4. §-ának (2) bekezdése értelmében a jog gyakorlása különösen akkor nem rendeltetésszerű, ha az mások jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítésének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy arra vezet. Ebből következően a felperes eltávolítását célzó kereseti előadást a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó bizonyítási szabályok alapján kellett vizsgálni, amely szerint a bizonyítási teher a felperesre hárult [Pp. 164. § (1) bekezdés]. A másodfokú bíróság ebben a körben törvénytértés nélkül állapította meg, hogy önmagában abból a tényből, miszerint a tulajdonosok a felperes helyett más személlyel kívánták betölteni a vezérigazgatói posztot, nem lehet következtetni az intézkedés jogellenességére. Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy a bíróságok nem mérlegelték a tanúk elfogultságát a döntésük meghozatala során. Az eljáró bíróságok a tényállást és az érdemi határozatukat valamennyi rendelkezésre álló bizonyíték együttes értékelése mellett hozták, az ítéletüket nem csupán a meghallgatott tanúk vallomására alapították. Önmagában abból a körülményből pedig, hogy a tanúk a cégnél tulajdonosként vagy munkavállalóként tevékenykednek - egyéb többlettényállási elem hiányában - az elfogultságuk nem következik.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes perköltség viselési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

Budapest, 2010. június 23.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő